

ĆWICZENIE

Dobrobyt a dobre życie – dyskusja o różnicach i podobieństwach

Zajęcia te mają na celu pochylenie się nad pojęciami dobrobytu i dobrego życia jako koncepcji społecznych obecnych w dyskursie politycznym i gospodarczym oraz nad miejscem, które w nich zajmują. Mogą być wstępem do tematyki dobrobytu, np. do dyskusji o jego różnych wyznacznikach i o tym, jak korespondują one z naszym wyobrażeniem dobrego, satysfakcjonującego życia.

OPRACOWANIE: tłumaczenie i adaptacja scenariusza *Prosperity and good living*

CZAS TRWANIA: 30–45 min

POZIOM NAUCZANIA: klasy VII–VIII szkoły podstawowej, klasy I–IV szkoły ponadpodstawowej

PRZEDMIOT: godzina wychowawcza, WOS, język polski

Cele zajęć:

- rozróżnienie pojęć dobrobytu i dobrego życia jako dwóch różnych koncepcji celów społecznych
- wzbudzenie refleksji na temat miejsca tych pojęć w dyskursie polityczno-społeczno-gospodarczym

Kryteria sukcesu:

- zdefiniujesz pojęcia dobrobytu i dobrego życia
- weźmiesz aktywny udział w dyskusji

Pytanie kluczowe:

Czy dobrobyt i dobre życie to to samo?

Kluczowe zagadnienia: zasoby naturalne, zrównoważony rozwój, dobrobyt, dobre życie

Formy i metody pracy: praca w grupach, dyskusja

Środki dydaktyczne potrzebne do przeprowadzenia zajęć: plansze w dwóch kolorach ze zdaniami do dokończenia („Dobre życie oznacza dla nas...” , „Dobrobyt oznacza dla nas...”), dwa zestawy kartek w kolorach plansz, markery

PRZEBIEG ZAJĘĆ

- 1 Podziel klasę na dwie lub cztery równe grupy. Każdej wręcz planszę z jednym ze zdań: „Dobrobyt oznacza dla nas...” lub „Dobre życie oznacza dla nas...”.

Zadaniem grup jest wypisanie na osobnych kartkach w tym samym kolorze co plansza różnych interpretacji dobrobytu lub dobrego życia, które padną w trakcie dyskusji.

Zwróć uwagę, że:

- jedna kartka ma zawierać jedną interpretację
- napisy muszą być czytelne, najlepiej wielkimi literami
- ortografia nie jest tutaj ważna, niech młodzież się na niej nie skupia.

Na koniec grupy dzielą swoje pomysły na różne kategorie i nadają im odpowiednie nazwy.

Pracę w grupach możesz poprzedzić krótkim zmapowaniem znaczenia pojęć „dobrobyt” i „dobre życie”.

Dobrobyt – stan całkowitego zaspokojenia materialnych oraz duchowych potrzeb jednostki i społeczeństw, wywodzi się z osiemnastowiecznego utylitaryzmu. Obecnie za obiektywną, ekonomiczną miarę dobrobytu społecznego uznaje się wartość dochodu narodowego brutto na jednego mieszkańca. Miara ta jest jednak krytykowana z powodu nierówności w podziale dochodów między różne grupy społeczne oraz skutków ubocznych, czyli tzw. efektów zewnętrznych, takich jak wpływ działalności gospodarczej na środowisko i zdrowie społeczeństwa.

ŹRÓDŁO: Dobrobyt, Encyklopedia PWN, <https://encyklopedia.pwn.pl/haslo/dobrobyt;3893273.html>.

2. Grupy spotykają się na forum klasy i prezentują wyniki swojej pracy, układając kartki z interpretacjami haseł na podłodze. Najpierw robi to grupa „dobrobytu”, a następnie grupa „dobrego życia”. Jeżeli jakieś pomysły grup się zazębiają, kładziemy je razem.
3. Podyskutujcie na forum. Zapytaj klasę:
 - Patrząc na wyniki waszej pracy, jakie różnice i elementy wspólne dobrobytu i dobrego życia dostrzegacie? Z czego to wynika?
 - Dziś w życiu politycznym, gospodarczym i społecznym kładzie się nacisk przede wszystkim na kwestię dobrobytu. Czy widzicie przykłady takiego myślenia w codziennym życiu?
 - Dobrym przykładem powyższego stwierdzenia jest produkt krajowy brutto (PKB), którego używa się jako miary dobrobytu społeczeństw. Co mówi o nas jako społeczeństwie fakt, że stosujemy taką metodę? Czy macie na ten temat jakieś refleksje?
 - Sugerowane ostatnie pytanie: Czy pracując indywidualnie, dokończylibyście swoje zdania inaczej, niż zrobiła to wasza grupa?

Dobrze jest mieć przygotowaną ogólną definicję dobrobytu. Warto wiedzieć, że koncepcja „dobrego życia” (hiszp. buen vivir) jest obecnie realizowana w różnych krajach Ameryki Łacińskiej i zapisana w konstytucjach Boliwii i Ekwadoru jako cel narodowy.

ŹRÓDŁO:

Materiał jest tłumaczeniem i adaptacją scenariusza *Prosperity and good living* (<https://endlich-wachstum.de/en/method/wohlstand-und-gutes-leben>) powstałego w ramach projektu „Endlich Wachstum” realizowanego przez Konceptwerk Neue Ökonomie dostępnego na licencji Creative Commons.

POLECANE MATERIAŁY:

- Ilona Resztak, Buen vivir (dobre życie) jako propozycja zrównoważonego rozwoju, „Białostockie Studia Prawnicze” 2013, z. 14, https://repozytorium.uwb.edu.pl/jspui/bitstream/11320/1931/1/BSP_14_2013_Resztak.pdf.
- Wystarczająco dobre życie. Wprowadzenie do cyklu rozmów. Odcinek 1, Klub Myśli Ekologicznej, YouTube, 2024, <https://bit.ly/WystarczającoDobreŻycie>.

Materiał powstał w ramach projektu współfinansowanego ze środków Deutsche Bundesstiftung Umwelt (DBU) oraz w ramach polskiej współpracy rozwojowej Ministerstwa Spraw Zagranicznych RP.

Materiał wyraża wyłącznie poglądy autorów i autorek i nie może być utożsamiany z oficjalnym stanowiskiem Deutsche Bundesstiftung Umwelt i Ministerstwa Spraw Zagranicznych Rzeczypospolitej Polskiej.

Wydawca: Fundacja Centrum Edukacji Obywatelskiej

Rok publikacji: 2025